

ความขัดแย้งในรัฐบาล ชวน หลีกภัย

นาย ศิวบูรณ์ เชาว์ศิลป์

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญารัฐศาสตรมหาบัณฑิต

ภาควิชาการปกครอง

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

พ.ศ. 2539

ISBN 974-633-326-7

ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

CONFLICTS IN CHUAN LEEKPAI 'S GOVERNMENT

Mr. Siwaboon Chaowasilp

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements

for the Degree of Master of Arts

Department of Government

Graduate School

Chulalongkorn University

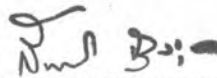
1996

ISBN 974-633-326-7

หัวข้อวิทยานิพนธ์
โดย
ภาควิชา
อาจารย์ที่ปรึกษา

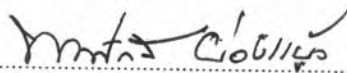
ความขัดแย้งในรัฐบาล ชวน หลีกภัย
นายสิวนุรณห์ เชาว์ศิลป์
การปกครอง
รองศาสตราจารย์ ดร.วิทยา สุจริตชนารักษ์

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้บัณฑิตวิทยาลัยนี้เป็นส่วนหนึ่ง
ของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาวิทยาศาสตรบัณฑิต

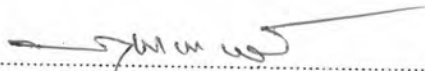

..... คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
(รองศาสตราจารย์ ดร.สันติ ดวงสุวรรณ)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

..... ประธานกรรมการ
(รองศาสตราจารย์ ดร.พรศักดิ์ ผ่องแผ้ว)

..... อาจารย์ที่ปรึกษา
(รองศาสตราจารย์ ดร.วิทยา สุจริตชนารักษ์)

..... กรรมการ
(รองศาสตราจารย์ ดร.ปรีชา หงษ์ไกรเลิศ)

พิมพ์ต้นฉบับบทคัดย่อวิทยานิพนธ์ภายในกรอบสี่เหลี่ยมนี้เพียงแผ่นเดียว

ตีพิมพ์โดย เชาร์คิลป์ : ความขัดแย้งในรัฐบาล ชวน หลีกภัย (CONFLICTS IN CHUAN LEEKPAI'S GOVERNMENT) อ.ที่ปรึกษา : รศ.ดร.วิทยา สุจริตชนารักษ์, 178 หน้า.
ISBN 974-633-326-7

การศึกษาเรื่องความขัดแย้งในรัฐบาล ชวน หลีกภัย เป็นการศึกษาวิจัยแบบเอกสาร มีวัตถุประสงค์ในการศึกษา เพื่อให้ทราบถึงความเป็นมา สถานการณ์และเงื่อนไขที่นำไปสู่ความขัดแย้งระหว่างพรรคการเมืองร่วมรัฐบาลผสม ชวน หลีกภัย โดยผู้วิจัยได้กำหนดขอบเขตไว้เฉพาะในช่วงครึ่งสมัยแรก (ชวน 1 - 3) ของอายุรัฐบาล

จากการศึกษาครั้งนี้พบว่า สาเหตุสำคัญของความขัดแย้งที่เกิดขึ้นภายในพรรคร่วมรัฐบาลผสม ชวน หลีกภัย นั้นมาจากความแตกต่างกันในการจัดสรรผลประโยชน์ทางการเมืองของแต่ละพรรค โดยเฉพาะผลประโยชน์ด้านฐานคะแนนเสียงหรือความนิยมทางการเมือง เนื่องจาก 3 พรรคการเมืองใหญ่ร่วมรัฐบาลมีพื้นที่ฐานคะแนนเสียงที่ทับซ้อนกัน ต่างพรรคต่างแสวงหาโอกาสจากสถานการณ์ทางการเมือง โครงการก่อสร้างขนาดใหญ่ของรัฐบาล ตลอดจนความต้องการเข้าควบคุมองค์กรของรัฐในด้านการจัดการเลือกตั้งเพื่อบรรลุเป้าหมายดังกล่าวและความแตกต่างทางด้านแนวคิดทางการเมือง ก็เป็นปัจจัยหนึ่งที่น่ามาซึ่งความขัดแย้งในรัฐบาลผสมชุดนี้ อันส่งผลกระทบบนความราบรื่นในการบริหารงานและเสถียรภาพของรัฐบาล ชวน หลีกภัย มาโดยตลอด.

ภาควิชา การปกครอง
สาขาวิชา การปกครอง
ปีการศึกษา 2538

ลายมือชื่อผู้ผลิต
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาร่วม

C630155 : MAJOR GOVERNMENT

KEY WORD: CONFLICT / CHUAN LEEKPAI / DISTRIBUTION OF INTERESTS

SIWABOON CHAOWASILP : CONFLICTS IN CHUAN LEEKPAI'S GOVERNMENT.

THESIS ADVISOR : ASSO.PROF.WITHAYA SUCHARITHANARUGSE, Ph.D. 178 pp.

ISBN 974-633-326-7

This is a documentary research intended to trace the development, circumstantial evidences, and conditions leading to conflicts among coalition partners of Chuan Leekpai's government during the first phase of the coalition life.

The study shows that main causes of conflicts in Chuan Leekpai's government stem from differences in the management of interests of each coalition partner, particularly those interests dealing with voting bases or political popularity. Since three main coalition partners maintain overlapping voting bases, each vies for political gains should circumstance presents itself or from benefits involving large construction projects, as well as the desire to control state organs overseeing general elections. On top of that, differences in political ideology is another factor leading to conflict barring smooth administration of the government.

ภาควิชา การปกครอง

สาขาวิชา การปกครอง

ปีการศึกษา 2538

ลายมือชื่อนิสิต

ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา

ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาร่วม

กิตติกรรมประกาศ

ในการเขียนวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ ผู้เขียนได้รับความกรุณาอย่างยิ่งจาก รองศาสตราจารย์ ดร.วิทยา สุจริตชนารักษ์ อาจารย์ที่ปรึกษา ที่ได้กรุณาแนะนำการทำวิทยานิพนธ์ ดูแลเอาใจใส่ผู้เขียนอย่างดียิ่ง อีกทั้งได้สละเวลาอันมีค่า ติดตามสอบถาม ตรวจสอบข้อผิดพลาดและให้คำแนะนำในการแก้ปัญหาต่าง ๆ ตลอดช่วงระยะเวลาของการทำวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ นอกจากนี้ผู้เขียนต้องขอขอบพระคุณ รองศาสตราจารย์ ดร.พรศักดิ์ ผ่องแผ้ว และ รองศาสตราจารย์ ดร.ปรีชา หงษ์ไกรเลิศ ที่ร่วมเป็นประธานกรรมการและกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ในครั้งนี้

ศิวบูรณ์ เชาวศิลป์

7 มีนาคม 2539

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	จ
กิตติกรรมประกาศ	ฉ
สารบัญตาราง	ญ

บทที่

1. บทนำ	1
สภาพและความสำคัญของปัญหา	1
วัตถุประสงค์ของการศึกษา	4
สมมุติฐานในการศึกษา	4
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	5
ขอบเขตของการวิจัย	5
วิธีการศึกษาวิจัย	6
ข้อจำกัดของการวิจัย	6
การนำเสนอรายงานวิจัย	6
2. แนวความคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง	8
แนวความคิดเกี่ยวกับความขัดแย้ง	8
สาเหตุของความขัดแย้ง	10
ระดับของความขัดแย้ง	13
ประเภทของความขัดแย้ง	14
พฤติกรรมหรือพลวัตรของความขัดแย้ง	15
การยุติความขัดแย้ง	17
ผลกระทบของความขัดแย้ง	18
ทฤษฎีการเมืองไทยเรื่องสถานการณ์ทางการเมือง	20
รัฐบาลผสมกับปัญหาความขัดแย้ง.....	23
สรุปและประยุกต์กรอบแนวคิดในการศึกษา.....	25
3. สภาพแวดล้อมทางการเมืองก่อนการจัดตั้งรัฐบาล ชวน หลีกภัย.....	29
การยึดอำนาจรัฐบาลพลเอกชาติชาย ชุณหะวัณ โดยคณะทหาร.....	29
การเข้ารับตำแหน่งนายกรัฐมนตรีของพลเอกสุจินดา คราประยูร.....	35

สารบัญ(ต่อ)

หน้า

การจัดตั้งรัฐบาลผสม ชวน หลีกภัย.....	45
4. ความขัดแย้งในรัฐบาล ชวน หลีกภัย.....	62
พรรคกิจสังคมกับความขัดแย้งในรัฐบาลผสม.....	63
ความขัดแย้งจากโครงการก่อสร้างระบบขนส่งมวลชนเพื่อแก้ ปัญหาด้านการจราจรในเขตกรุงเทพมหานคร.....	96
ความขัดแย้งจากนโยบายการกระจายอำนาจการปกครอง	111
พรรคความหวังใหม่กับความขัดแย้งกรณีการแก้ไขรัฐธรรมนูญ มาตรา 198,199.....	139
5. บทสรุปและเสนอแนะ	157
รายการอ้างอิง	171
ภาคผนวก	176
ประวัติผู้เขียน	178

สารบัญตาราง

หน้า

ตารางที่ 3.1 แสดงจำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรเลือกตั้ง 22 มีนาคม 2535	36
ตารางที่ 3.2 แสดงจำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรเลือกตั้ง 13 กันยายน 2535	51